

Gazdaság- és társadalompolitika

A Vértes értékeit óvni

A környezetvédelem eredményei
Csákváron

A Csákvári nagyközségi Tanács vezetősége, a nagyközség gazdasági társadalmi és kulturális tevékenysége mellett, nagy figyelmet fordít a természet- és környezetvédelmi feladatokra. A végrehajtó bizottság napirendre tűzte és megtárgyalta a Veszprémi Természetvédelmi Hivatal vértesi tájvédelmi körzetének szerepét, jelentőségét és feladatát, hiszen a Vértes-hegység környéke, Csákvár — a közeli Csákbereény, Csókakő, Gánt, Mór, Pusztavám, Szár és Vértesszőlő — erdős területei közkedvelt kirándulóhelyek. A körzetben előfordulnak ritka növények, értékes állatfajták, s a hatékony védelem, a tudományos kutatások és ismeretterjesztési célok miatt ez a munka nagy figyelmet és segítséget érdemel. Természetesen támogatják a kollektív látogatók, iskolák, intézmények csoportjainak kirándulásait, amit a felügyelő, szakvezetővel is tud segíteni.

A Vértesi Tájvédelmi Körzet a csákvári térséghez tartozik. Földtani értékével köz-

ismert a Báracházi barlang, amely környékén az állatvilág is külön turisztikai érdekesség. Ennek megfelelően érdemes volna — a megvalósítás kérdésével a felügyelő is foglalkozik — a barlang bemutatásának tartalmi feltételeit javítani. Botanikai és természeti szépségével kellemes kirándulóhely a Haraszthegy. A közigazgatási területéhez tartozó Vértesszőlő környéke, a Fáni-völgy csodálatos természeti adottsága, a megnyugtató jellegzetes táj, a gyalogos turisták kedvelt helye. S külön említést érdemel a közeli Vértesszőlő, ahol a belső terület építészte, a tornácok házak, az értékes falukép, a természetjárás nagyon vonzó és csábító települése.

A Veszprémi Természetvédelmi Hivatal teljes felelősséggel elvégzi, ellátja tájvédelmi feladatát. A rendszeres, folyamatos munka érdekében, az elmúlt években fejlesztették a személyi feltételeket, javult az ellátás. A térségben kezelési épületet, központi állomáshelyet is

kívánnak létesíteni, ami jelentősen segíthetné az irányító, szervező és megvalósító munkát. A feladatok között szerepel a Vértes természeti értékeit bemutató állandó kiállítás, amit a csákvári múzeumban akarnak bemutatni, megrendezni. S említést érdemel, hogy a szigorúan védett területek sorában szeretnék védetté nyilvánítani a Csikvassai rét területét, ahol több értékes növény és ritka állatfaj található. Ugyancsak szorgalmazták a csákvári kastélypark védetté nyilvánítását is. Sajnos, a szép tájvédelmi munkát megnehezíti, hogy a területen több engedély nélkül létesített bányaterület is van, ami folyamatos, gondos felmérő munkát igényel.

A gondot fokozza, hogy egyes térségben illegális személtelhelyezés, környezetromboló személtelrakóhely található, s ezek megszüntetésére egyaránt szükséges a tájvédelmi körzet, a tanács és a lakosság segítése.

Urbán László

A monsummanói La Grotta Giusti

Gyógyító barlangok

Az országjáró turisták nagy bánatára mind kevesebbet hallani a tapolcai tavasbarlangról, amelyben egykor hangulatos csónaktúrák résztvevőiként gyönyörködöttünk a föld alatti kővilágban. (Amint az köztudomású, sajnos, a közeli bauxitbánya mélyülése miatt egyszerűen kiszaladt onnan a víz.) Azok viszont, akik légzőszervi betegségekben szenvednek, annál többet emlegetik Tapolcát, ahol a tavasbarlangtól néhány száz méternyire egy másik föld alatti üreg is tárong, s ebben tartózkodva szinte egyszerűen elmúlnak az asztmás rohamok és megszűnik a számarkóhögés. A gyógyulás oka tulajdonképpen nagyon egyszerű: abban a kórház alatti barlangcsoporthozban rendkívül tiszta a levegő, a relatív páratartalom igen magas, s hiányzik onnan mindaz, ami szennyező, amely piszkítja, pusztítja a földfelszíni világot.

Hogy magát a kiszáradt tavasbarlangot is átalakítsák-e ilyen kúrálóhellyé, nem tudni — ezt a funkcióváltást egyébként legkiválóbb hazai barlangszakértőnk, dr. Kessler Hubert is javasolta —, az viszont tény, hogy nemcsak gyönyörködtetni, kalandra csábítani tudnak az efféle üregek, hanem többé-kevésbé ki is őrítik a kórt az emberi szervezetből.

Eleink nyilván már régóta tapasztalhatták, hogy bizonyos barlangokba bújva szinte megfiatalodnak, légzésük könnyebbé válik, nehezen mozgó tagjaik ismét úgy forognak, mint amikor még kamaszként futkároztak. Arra viszont, hogy voltaképpen mi okozza ezt az általános megkönnyebbülést, ismereteink szerint csak a múlt század második felében kezdték keresni a tudományos választ. Mégpedig az itáliai Monsummanóban, ahol ma Európa legismertebb

és legnépszerűbb klimatikus gyógyhelyeként fogadja ezerszámú vendégeit a La Grotta Giusti nevű barlang.

Nos, ezt a hegymélyi birodalmat — amely egyébként Firenzétől nem messze tárong — 1848-ban kőfejtés során fedezték fel. Akik elsőként tették be oda a lábukat, azok egyrészt a gyönyörű gyönyörűbb cseppkőket látván álmélkodtak, másrészt meg azt tapasztalták, hogy a benti hőmérséklet igen magas: majdnem 40 fok a Celsius-skálán. És nem sok időnek kellett elteltie ahhoz sem, hogy kiderüljön: a La Grotta Giustiban elhagyja a testet a csúsz, kiszökik belőle a podagra — egyszerűen képtelenek tekeredni, csavarodni az ízületek.

Mondani sem kell, hogy a „monsummanói csodá”-nak hamarosan híre ment, és nem kisebb világhírességek zarándokoltak el oda, mint az olaszok legendás szabadsághőse, Garibaldi, a muzsikustegelem Verdi, s nem sokkal utánuk a mi Kossuth Lajosunk, aki turini, azaz torinói remeteségből rándult át orvosi tanácsra megízlelni a páradús levegőt.

De adjuk is át a szót neki, és idézzük egy 1871-ben Mednyásky Sándorhoz írott levelét, amelyben egyebek között így festi le a neki oly kedvessé lett helyet. „Felölt az ember az illem kedvéért egy hosszú asszonyinget, papucsot húz a lábára és be-megyen a stearin-gyertyákkal kivilágított barlangba..., mulatja magát a szebbnél-szebb stalactitok és stalagmitok bámulásával, s mintegy tízpercnyi ülés után elkezdi az ember izzadni.” „Fogalmam sem volt ily tengeter izzadás lehetőségéről, de teljességgel nem kellemetlen, mert nincs hősséggel, vértőlulással összekötve..., az ember igen jól érzi magát.” „... abban a szép

Grottában az én csúszom tökéletesen el lett seprve...”

És Kossuth nem lett volna Kossuth, ha a gyógyhatás okát is el nem kezdi keresni: „... forduljanak a physisához...” — javasolta, mert ott „...vulcanicus erők vannak még aktivitásban...”

A szakemberek valóban a fizika eszközeivel derítették ki aztán, hogy a monsummanói barlang azért könnyíti meg mind a mozgást, mind a légzést, mert igen magas ott a relatív páratartalom, nagy a levegő radontartalma, erős a negatív ionizáció — mindezt pedig számos testi kúra hat áldásosan.

Am aki Európa közelebbi tájain akar gyógyúregekre bukkanni, az viszonylag nem távol, az erdélyi Torján is megtapasztalhatja, miképpen élénkítenek bizonyos gázok és gőzök. Az említett hely már a XVIII. század végén a közsvényesek, fejfájások, sőt a szembetegek „székelyföldi Mekkája” volt, mégpedig azért, mert — egy 1839-es bécsi lexikon-szócikk szerint — ott a szénsavval kevert kénhidrogén a barlang falait szublimált kénnel borítja, és a gőzfürdőben a „kórosok” meggyógyulnak.

Ismereteink szerint a torjai bűdösbarlang máig nem vált hivatalos gyógyító központtá, míg a szintén erdélyi Parajdon, a helybéli sóbánya majd 200 méteres mélységében több mint két évtizede igen jó eredménnyel kezelik a légzőszervi betegeket.

Van tehát bőven példa arra, hogy sok-sok rászoruló javára lehet hasznosítani azt a „semmit”, amely bizonyos föld alatti üregeket kitölt, és amelynek tanulmányozását immár jó ideje egy külön szerv, a Nemzetközi Barlangterápiai Bizottság végzi. E bizottság egyébként a tapolcai kúrák sikerére is felfigyelt, s ennek igazán örülhetünk.

A. L.

„BÉKE” MGTSZ Fót,
„TÖREKVÉS” GT.
agárdi építésvezetőségére
az alábbi munkakörökbe

FELVÉTELT
HIRDET:

- kőműves,
- kubikos,
- ács,
- burkoló,
- segéd munkás,
- fűtésszerelő,
- lakatos-hegesztő,
- festő-mázoló,
- vasbetonszerelő,
- villanszerelő.

Jó kereseti lehetőség.

Munkásszállítás.

Érdeklődni lehet:

AGÁRD, Gallér utcai
építésvezetőségen.

201 874

A VIDEOTON
ELEKTRONIKAI
VÁLLALAT
FELVESZ
ÉRETTSÉGIZETT
FERFIKAT és NŐKET
számítógépes operátori
munkakörbe, valamint
adatrögzítő nőket
érettségi vagy 8 általános
iskolai végzettséggel.

2841

PÁLYÁZATI
FELHÍVÁSA TÚZOLTÓ-
PARANCSNOKSAGp á l y á z a t o t
h i r d e t— főiskolai végzettségű,
sorkatonai szolgálatot
letöltött fiatalok részére:HIVATÁSOS
TÚZOLTÓ TISZT
FELVÉTELERE.Tájékoztatót kérni
és jelentkezni:A DUNAÚJVÁROSI
VÁROSI ÉS JÁRÁSI
TÚZOLTÓ-
PARANCSNOKSÁGON,
TÚZOLTÓLAKTANYA.

Telefon: 16-496.

142 220

A DÉGI NEVELŐOTTHON IPARI ÜZEMÉNEK
MEGSZÜNÉSE MIATT ALÁBBI KÉSZLETEIT
AJÁNlja FEL MEGVÉTELRE:

kis mennyiségben huzalok (réz-, alu- és lágyhuzal),
villanszerelési és vízvezeték szerelési anyagok,
hullámpalacsavarak alátéttel, sósav ballonban, különböző
méretű kartonplast dobozok, 6 db enyvezőbak,
1 db furnírvágóolló, villanymotorok, 1 db drótszővőgép,
mennyezeti ventilátor, 145 kg ón, egyéb anyagok kis tételben.
Fentiek a helyszínen megvásárolhatók, Nevelőotthon, Dég

201 878

A családi házak csatlakozó vezetékei és szerelvényei a VILLÉRT Székesfehérvár,
Koch László utcai BOLTJÁBAN
MEGVÁSÁROLHATÓK.

Az EDÁSZ kéri a kivitelezőket, hogy a csatlakozó
vezetéseket szíveskedjenek bekapcsolásra előkészíteni
az eddigi tájékoztatásoknak megfelelően, illetve
kirendeltségeink útmutatása alapján.

Az előkészített csatlakozó vezetékek hálózatra kapcsolását
kirendeltségeink gyorsított ütemben végzik.

EDÁSZ V. ÜZEMIGAZGATÓSÁG
SZÉKESFEHÉRVÁR

4498

Irodahelyiségek és munkásszállás takarítására
kiszállások részére

pályázatot hirdetünk

A 16 300 m² terület takarítása
maximum 0,35 Ft/m² díj ellenében
vállalható.

Takarítószer és munkaeszköz
a vállalat nem biztosít,
megfelelő helyiség tárolási és egyéb célra
rendelkezésre áll.

Saját dolgozók részvételével is számolunk,
vállalati gazdasági munkaközösség kivételével.

Szakmai kérdésekben FENYVESI ZOLTÁN
szolgáltató üzemvezetőnél,
jogi kérdésekben a Jogi Önálló Osztályon lehet érdeklődni.

Székesfehérvári Könnyűfémmű.

4227

Déldunántúli Gázszolgáltató Vállalat
Fejér megyei Üzemigazgatósága
és Dunaújvárosi Kirendeltsége

FELVÉTELT HIRDET

az alábbi munkakörökben:

segéd munkás, kubikos, gépkocsivezető,
villanszerelő, öltöző-fürdő- és
irodatakarító, földmérő szakmunkás,
figuráns, lakatos, udvari segéd munkás,
hegesztő.

Fizetés megegyezés szerint.

Jelentkezni lehet:

Szfvár, Sebes I. u. 2. Munkaügyi csoportnál,
Dunaújváros, Vasmű út 41.
Kirendeltség vezetőnél.